

روزشمار

یکشنبه

۲۵ مرداد ۱۳۶۶

ذیحجه ۱۴۰۷

۱۶ اوت ۱۹۸۷

۳۷۶

هواپیماهای عراقی امروز تأسیسات نفتی اهواز و استادیوم ورزشی “صالح آباد” ایلام و چند منطقه نظامی را بمباران کردند. در حمله دو فروند هواپیمای دشمن به تأسیسات نفتی اهواز، دو واحد بهره‌برداری هدف قرار گرفتند. در این حمله که در وضعیت سفید و در ساعت ۹:۳۰ دقیقه انجام گرفت، چهار دستگاه توربین منهدم شد و به سه دستگاه توربین نیز آسیب وارد آمد و بر اثر گسترش آتش‌سوزی ناشی از انفجار بمب‌ها، سه دستگاه تلمبه‌برقی و یک مخزن نفت نیز از بین رفت. در این حملات همچنین ۱۷ تن از کارکنان این واحد صنعتی به شهادت رسیدند و ۵۲ تن نیز زخمی شدند. ظرفیت تولید این دو واحد بهره‌برداری، ۲۳۰ و ۱۷۰ هزار بشکه در روز بوده است.^(۱)

ازسوی دیگر، هواپیمای عراقی پادگان “شهید رستم‌پور” اهواز را به رگبار بستند که بر اثر آن، یک تن شهید و تعدادی زخمی شدند.^(۲) در ساعت ۱۳:۱۰ نیز چند فروند هواپیمای میراژ دشمن، با بمباران استادیوم ورزشی “صالح آباد” ایلام شش تن از ورزشکاران را به شهادت رساندند و چند تن را زخمی کردند.^(۳) همچنین هواپیماهای دشمن در جاده سقز - بانه، روستای “میرده” را بمباران کردند که در این حمله یک تن زخمی شد و یک خرمن گندم در آتش سوخت.^(۴)

۳۷۷

امروز در مناطق مختلف کردستان نیروهای خودی چند بار با عناصر حزب کومله درگیر شدند. شدیدترین درگیری در محدوده “چهلخانه - چناره” از توابع مریوان روی داد که در جریان آن، شش تن از نیروهای خودی شهید شدند و هفت تن به اسارت درآمدند که پس از مدت کوتاهی چهار تن از آنان آزاد شدند.^(۵) نیروهای یگان گشتی - شناسایی اطلاعات سپاه مریوان نیز به همراه گروه ضربت چناره در ارتفاعات “سلطان اعزتو” مریوان از ساعت ۹ صبح به مدت چهار ساعت با تعدادی از چته‌های حزب کومله درگیر شدند که طی آن، پنج تن از

نیروهای خودی به شهادت رسیدند و تعدادی زخمی شدند. از چته‌های حزب کومه‌له نیز یک تن کشته و یک تن زخمی شد. (۶) «رادیو صدای انقلاب ایران» وابسته به حزب کومه‌له، ادعا کرد که نیروهای این حزب در این درگیری، سه گروه ضربت سپاه را منهدم کرده و دست کم ۲۵ تن را کشته یا زخمی کرده‌اند. (۷) در منطقه «پاوه» نیز اشرار مسلح در دامنه کوه‌های «شاهو» با حمله به سه تن از افراد بومی منطقه که مشغول کشاورزی بودند، پس از به شهادت رساندن یکی از آنها و زخمی کردن دیگری، نفر سوم را به گروگان گرفتند. (۸)

۳۷۸

از نظر جمهوری اسلامی ایران، برای حفظ امنیت در خلیج فارس راهی مناسب‌تر از قطع حملات عراق به نفت‌کش‌ها و خروج نیروهای بیگانه از منطقه وجود ندارد.

آقای هاشمی رفسجانی در تشریح مواضع جمهوری اسلامی ایران و چگونگی تأمین امنیت خلیج فارس گفت: «منطق ما در خلیج فارس روشن است. اگر دنیا امنیت خلیج فارس را می‌خواهد، باید جلوی شرارت‌های رژیم عراق را بگیرد.» وی خطاب به دولت‌های غربی گفت: «رژیم عراق حرف شما را گوش می‌کند، دیگر چه احتیاجی به اعزام نیرو به منطقه دارید؟ به عراق بگویید حمله نکند. مسئله حل خواهد شد. کافی است که حتی چهار دولت کویتی، عربستان، اردن و ترکیه به صدام بگویند که دیگر شرارت نکند و در صورت ادامه شرارت، حمایت‌های خود را قطع خواهند کرد، آن وقت امنیت در خلیج فارس به وجود خواهد آمد. اگر استکبار غرض نداشته باشد، مسئله خیلی ساده حل خواهد شد.» وی با اشاره به تسهیلاتی که دولت‌های منطقه در اختیار صدام می‌گذارند، افزود: «عراق از جزایر کویت در خلیج فارس استفاده می‌کند و نفت عربستان و کویت نیز از منطقه بی‌طرف برای او صادر می‌شود. ما گفته‌ایم اگر عراق در خلیج فارس حمله نکند، ما نیز از این مسائل چشم‌پوشی خواهیم کرد. این منطق برای ما قابل قبول نیست که بگویند عراق حمله کند و بنادر، چاه‌های نفت و کشتی‌های ما را مورد حمله قرار دهد اما شما عکس‌العملی از خود نشان ندهید! قدرت ما بیش از این‌هاست و اگر بخواهیم، می‌توانیم ابزار صدور نفت خلیج فارس را نابود کنیم. برهم زدن آرامش در خلیج فارس، مثل آب خوردن است و برای ما ناامن کردن منطقه مشکلی ندارد. مین‌گذاری در خلیج فارس مثل گندم پاشیدن در زمین است. ما نیز کارخانه مین‌سازی داریم. مسئله مهم این است که انقلاب اسلامی شرایط خاصی دارد که دشمنان ما نمی‌توانند نسبت به پیروزی بر آن امیدوار باشند. (۹)

۳۷۹

رادیو بی. بی. سی. در تحلیلی از سیاست خارجی ایران و سخنان آقای هاشمی، آن را سیاست تهدید و ترغیب ایران در برابر دولت‌های عربی خلیج [فارس] نام نهاد و گفت:

«ایران در سیاست خارجی‌اش نسبت به کشورهای عرب خلیج فارس دو تاکتیک به موازات هم را به کار می‌گیرد: یکی تهدید آنان به همکاری با کشورهای خارجی در منطقه و دیگری تلاش در متقاعد کردن همین دولت‌ها به این که رزم‌ناوهای خارجی به نحوی از خلیج فارس خارج شوند، بحران در منطقه تقلیل خواهد یافت. این دو تاکتیک را در بهترین حالت می‌توان دو نوع برخورد شدید و نرم با مسائل خلیج فارس توصیف کرد. سخنان رییس مجلس ایران به وضوح نمایانگر سیاست برخورد شدید ایران با کشورهای حاشیه خلیج فارس بود. آقای رفسجانی تهدید کرد که اگر جریان صدور نفت ایران مختل شود، ایران آب‌های خلیج فارس را مملو از مین خواهد کرد.» رادیو بی. بی. سی. پیشنهاد ایران در کمک به مین‌روبی، سفر دکتر ولایتی به عمان و یک هیئت نفتی ایران در آینده به این کشور را از شاخه‌های سیاست تحکیم روابط دوجانبه ذکر کرد و در خصوص مشکلات این سیاست گفت: «اما متقاعد کردن سایر کشورهای عرب خلیج فارس به همکاری با ایران روز به روز سخت‌تر می‌شود روابط ایران و عربستان سعودی نیز به دنبال فاجعه مکه به‌طور غیرقابل جبرانی آسیب دیده است هرچند نه ایران و نه عربستان سعودی تصمیمی برای قطع روابط دیپلماتیک خود ندارند، اما شکی نیست که مدت‌ها طول خواهد کشید تا جراحت فاجعه مکه بهبود یابد.» این رادیو در مورد سیاست ایران در برابر کویت نیز گفت: «هرچند بخش اصلی تهدیدات ایران در یک سال گذشته متوجه کویت بود، ولی با این حال ایران هنوز سعی دارد این کشور را متقاعد سازد که درخواست از امریکا، عملی اشتباه بوده است. بعضی از کشورهای عرب منطقه با این استدلال ایران هم عقیده‌اند که حضور نیروی دریایی چهار کشور خارجی در خلیج فارس، باعث افزایش تشنج منطقه شده است ولی تا زمانی که تهدیدات ایران همچنان ادامه یابد، کشورهای عرب در آن منطقه برخورداری از محافظت کشورهای غرب را به وعده‌هایی که در ایران اعلام می‌شود، ترجیح خواهند داد.»^(۱۰)

«الکس بردی» خبرنگار ویژه این رادیو نیز گفت: «فکر می‌کنم ایران می‌خواهد به کشورهای جنوبی خلیج [فارس] بگوید که فکر نکنید که اگر در خلیج فارس درگیری بین‌المللی روی دهد، شما می‌توانید کنار بنشینید و اگر امریکا برای کمک به عراق و نجات آن اقدام کند، نباید فکر کنید که شما می‌توانید بر کنار بمانید، مطمئن باشید که به بحران کشیده خواهید شد. بنابراین بهتر است که به دوستان عرب خود فشار بیاورید که از شر امریکایی‌ها خلاص شوند.»^(۱۱)

۳۸۰

دریادار «ملک‌زادگان» فرمانده نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، با شرکت در یک مصاحبه مطبوعاتی، عملیات مین‌روبی ناوگان جمهوری اسلامی ایران در دریایی عمان، شایعه درگیری هوایی با امریکا و مأموریت‌های دیگر این نیرو را تشریح کرد. وی با اشاره به

سازمان دهی نیروهای رزمی و تجهیزات به کار گرفته شده در این عملیات، گفت: «ما اعلام می‌کنیم که به هیچ عنوان نیازی به حضور سایر کشورها در این منطقه برای مین‌روبی نیست. البته ما در آب‌های بین‌المللی تا حد سواحل کشورهای حاشیه خلیج فارس این کار را ادامه می‌دهیم و بنا به نیاز و موافقت، به مناطق و سواحل کشورهای منطقه هم وارد خواهیم شد و آمادگی داریم که این عملیات را گسترش و ادامه دهیم.» وی درباره شایعه درگیری هوایی با هواپیماهای امریکایی و سقوط دو فروند هواپیمای جنگی امریکا گفت: «نیروهای ما اصلاً درگیری در منطقه خلیج فارس نداشته‌اند و همه مأموریت‌های محوله را به نحو شایسته‌ای انجام داده‌اند، به خصوص گشتی‌های هوایی ما که در دریای عمان و خلیج فارس انجام می‌گیرد به صورت عادی کار خود را ادامه داده و اصلاً به مسئله‌ای برخورد نکرده‌اند و گزارشات درگیری هوایی و برخورد با نیروهای امریکایی کذب است.» فرمانده نیروی دریایی در مورد مأموریت‌های دیگر این نیرو گفت: «ما علاوه بر این‌که عملیات مین‌روبی را با این حجم عظیم انجام می‌دهیم، عملیات اسکورت کاروان‌های نفت‌کش و تجارتی به بنادر خودی را به وسیله ناوهای اسکورت‌کننده و واحدهای شناور و پروازی انجام می‌دهیم و کاملاً خطوط مواصلات دریایی ما باز است. طرح‌های مختلفی در دست داریم که اگر مسئله‌ای در خلیج فارس پیش بیاید و یا به خطوط مواصلاتی یا تأسیسات نفتی ما حمله شود، بنابه دستور، برای انجام مقابله به مثل وارد عمل خواهیم شد.» (۱۳)

۳۸۱

در ادامه سیاست گسترش نیروهای نظامی امریکا در منطقه خلیج فارس، امروز یک فروند کشتی آبی — خاکی امریکا به نام “گودال کانال” وارد آب‌های خلیج فارس شد. این کشتی که بزرگ‌ترین کشتی جنگی امریکا در منطقه به شمار می‌رود، حامل هشت فروند هلی‌کوپتر مین روب است. گودال کانال پس از ورود به خلیج فارس، در ۳۰ مایلی شمال شرقی بحرین پهلو گرفته است و در حال حاضر هلی‌کوپترهای مستقر در آن، پروازهای تمرینی خود را آغاز کرده‌اند. خبرگزاری رویتر در گزارشی از بحرین با اعلام این مطلب، افزود: «هدف از اعزام این کشتی، حراست از نفت‌کش‌های کویتی است که با پرچم امریکا حرکت می‌کنند.» (۱۴) منابع پنتاگون نیز اعلام کردند: «نیروی دریایی امریکا یک ناوچه موشک‌انداز و یک ناو هواپیمابر به همراه رزم‌ناوهای وابسته را برای جایگزینی برخی واحدهای نیروی دریایی امریکا در خلیج فارس، به منطقه اعزام کرده است. ناوچه موشک‌انداز “یواس اس هوز” از “کانال سوئز” عبور کرده و عازم دریای عمان می‌باشد و قرار است جایگزین رزم‌ناو “یواس اس فوکس” شود. ناو هواپیمابر “رنجر” و رزم‌ناوهای همراه آن نیز قرار است جایگزین ناو هواپیمابر “کانستلشن” و رزم‌ناوهای همراه آن شوند.» (۱۴)

در پی ورود کشتی امریکایی "گوادال کانال" به خلیج فارس، رسانه‌های خبری شوروی به تحلیل عملکرد امریکا در منطقه پرداختند. روزنامه "پراودا" ارگان حزب کمونیست شوروی، در این باره نوشت: «وضعیت سیاسی - نظامی منطقه به قدری متشنج است که شلیک یک گلوله توپ و یا موشک امریکایی، برای ایجاد انفجار که از ابعاد منطقه فراگیرتر باشد، کافی است و امریکا باید از این خطر برحذر باشد.» پراودا، امریکا را متهم به ایجاد درگیری‌های منطقه‌ای کرد و افزود: «واشنگتن از شرایط موجود برای افزایش حضور خود در خلیج فارس استفاده می‌کند. بهانه‌های کاخ سفید از جمله لزوم حفاظت از نفت‌کش‌هایی که با پرچم امریکا حرکت می‌کنند»، از نظر هیچ‌کس جدی نیست، بلکه تمرکز نیروی دریایی امریکا، از تلاش‌های امریکا برای ضربه زدن به ایران ناشی می‌شود، زیرا بدین وسیله می‌خواهد پس از شکست تلاش امریکا در برقراری تماس با یک گروه از رهبران ایران به وسیله تحویل مجرمانه اسلحه (ایران کنترا)، از ایران انتقام بگیرد. «^(۱۵) مفسر تلویزیون شوروی نیز گفت: «دولت ریگان به یک موفقیت نیازمند است. ریگان از امریکایی‌ها خواست قضیه "ایران گیت" را دنبال نکنند، ولی دروغ، عوام فریبی و عدم رعایت قوانین، چیزهایی نیستند که بتوان آنها را به آسانی فراموش کرد. با فشردگی و تجمع نیروهای نظامی امریکا در نزدیکی یک منطقه جنگی، تنها یک جرقه ناچیز می‌تواند آتش‌سوزی به راه اندازد و به نظر می‌رسد امریکا، ایران را تحریک می‌کند، تا برای حمله گسترده علیه این کشور بهانه داشته باشد. بروز یک مناقشه نظامی برای توقف صدور نفت، کافی خواهد بود و حال آن که جریان صدور نفت طی جنگ هفت ساله ایران و عراق قطع نشده است.» ^(۱۶)

۳۸۲

همزمان با گفت‌وگوهای جداگانه مقام‌های "عمان" با وزیران خارجه ایران و انگلیس، هفته‌نامه "ساندی تلگراف" اعلام کرد: "سلطان قابوس" حاکم عمان، با دادن امکانات پایگاهی محدود به ناوهای ضدمین انگلیسی - که حدود یک ماه دیگر وارد منطقه خواهند شد - موافقت کرده است. تصمیم سلطان عمان در پی مذاکرات دیپلماتیک فشرده چند روزه انگلیس با کشورهای منطقه اتخاذ شده است. عمان گفته است از هر چهار فروند ناوهای ضدمین انگلیسی در بنادر عمانی، استقبال خواهد شد، اما این ناوها نمی‌توانند در عمان مستقر شوند. مقامات عمان امکان همکاری هواپیماهای شناسایی دریایی "نیمراد" و پنج فروند هواپیمای شناسایی "آواکس" عربستان سعودی را که اساساً توسط پرسنل امریکایی فعالیت می‌کنند، رد نکرده‌اند. وزارت دفاع انگلستان می‌گوید، هواپیماهای "نیمراد" برای انجام مانوری که مدت‌ها قبل برنامه‌ریزی شده بود، به عمان می‌روند اما تاریخ شروع و اتمام آن معلوم نیست. «^(۱۷)

اصلی بودن خطر جمهوری اسلامی علیه منافع آمریکا، امنیت اسرائیل، منتفی بودن امکان نزدیکی ایران و شوروی و توصیه به هیئت حاکمه آمریکا برای کنترل منابع نفتی منطقه، توصیه بر انسجام داخلی آمریکا و تلاش‌های خارجی برای کنترل دولت ایران، محورهای مطرح شده در مقاله‌ای است که در روزنامه «نیویورک تایمز» درج شده است. در این مقاله آمده است: «در حال حاضر ایران علیه منافع آمریکا از جمله امنیت اسرائیل به مراتب بیش‌تر از شوروی است و تا پدیدار شدن یک رژیم ملایم‌تر در ایران، آمریکا باید نه تنها با نیروی نظامی بلکه با تلاش‌های سیاسی و نیز جلب حمایت داخلی و بین‌المللی، ایران را از توسعه‌طلبی باز دارد. منافع آمریکا ایجاب می‌کند، کنترل نفت را که بیانگر پول، تسلیحات و قدرت است و می‌تواند برای مختل ساختن هر چیز از اقتصاد غرب گرفته تا امنیت اسرائیل به کار رود، به دست گیرد. هدف فوری آمریکا، تضمین پایان جنگ ایران و عراق بدون پیروزی هیچ یک از طرفین است. هرچند پایان این جنگ از حساسیت منطقه خواهد کاست، اما خطر اصلی که همانا نفوذ جمهوری اسلامی ایران در خارج از مرزهای خود است، از میان نمی‌رود. «این روزنامه در مقاله خود با انتقاد از «سیاست پرچم‌گذاری» افزوده است: «به نظر می‌رسد که یک سیاست سازش کارانه در قبال ایران، از جانب آمریکا عملاً به نفع هر دو طرف باشد، اما اتخاذ چنین سیاستی توسط فرانسه و خود ریگان، تنها دعوت ایران به افزایش دادن قدرت خود در منطقه است.

برای مغلوب ساختن ایران، ریگان باید دست به اقدامات فعال‌تری بزند و حمایت کنگره در زمینه لایحه اختیارات ویژه رییس جمهور در زمان جنگ را جلب کند و سپس سیاست جامع و پیوسته‌ای را ادامه دهد. طبق لایحه مزبور، کنگره تا ۶۰ روز وقت دارد که سیاست رییس جمهور را تأیید کند و یا این که افزایش نیروی نظامی آمریکا در منطقه را متوقف سازد. آن‌گاه با اعزام سفرای عالی‌رتبه به «مسکو» و «پکن»، برای متوقف ساختن جریان تسلیحات به ایران، تلاش کند زیرا هیچ یک از این دو قدرت منافع دراز مدتی در مسلح ساختن نیروی چون ایران ندارند. هدف آمریکا این است که تا روی کار آمدن یک دولت معتدل در ایران، آن کشور را از توسعه‌طلبی باز دارد اما نیروی نظامی به تنهایی نمی‌تواند یک استراتژی باشد، بلکه دولت ریگان به یک سیاست معقول در زمینه افزایش حمایت داخلی در کنگره و حمایت دیپلماتیک در خارج نیازمند است و تنها در این صورت است که ایران به خود خواهد آمد.» (۱۸)

نشریه «میدل ایست اکونومیک دایجست» (مید) در گزارشی از بهبودی و گسترش روابط عراق و آمریکا نوشت: «مقامات عالی‌رتبه و با نفوذ دولت آمریکا از جمله «فرانک کارلوچی» رییس شورای امنیت ملی و دو تن از مسئولین وزارت خارجه آن کشور در

تلاش‌اند که به منظور حفظ منافع طولانی‌مدت امریکا در عراق، دادن تسهیلاتی مالی به رژیم صدام از سر گرفته شود. « (۱۹)

۳۸۴

امروز چهارمین و
آخرین جلسه
محاکمه "مهدی
هاشمی" با قرائت
کیفرخواست و
آخرین دفاع متهم
پایان یافت. مهدی
هاشمی، متهم به
سازمان دهی و
رهبری گروه‌های
مختلف ترور و

آدم‌ربایی، ایجاد سپاه خودمختار "لنجان" و خارج کردن مقادیری از سلاح‌های سپاه، ایجاد شبکه نفوذ در سازمان‌ها و ادارات دولتی و جعل اسناد، به انحراف کشاندن جوانان و سازمان‌دهی افراد مسئله‌دار، ایجاد سوءظن در مورد مسئولان نظام جمهوری اسلامی، مخالفت و اقدام علیه سیاست خارجی جمهوری می‌باشد. « (۲۰)

منابع و مأخذ روزشمار ۱۳۶۶/۵/۲۵

۶- سند شماره ۰۹۷۳۶۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ :
سپاه یازدهم امام حسن عسکری (ع)، ۱۳۶۶/۵/۲۸.
۷- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه
شماره ۱۵۳، ۵/۲۹، ۱۳۶۶، ص ۷ ضمیمه.
۸- سند شماره ۰۲۹۰۱۷، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ :
گزارش نویهای اطلاعاتی نیروی زمینی ارتش جمهوری
اسلامی - معاونت اطلاعات و عملیات، شماره ۲۲،
۱۳۶۶/۶/۳، ص ۱۲.
۹- روزنامه کیهان، ۱۳۶۶/۵/۲۵، ص ۲۰.
۱۰- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"،
نشریه شماره ۱۵۱، ۱۳۶۶/۵/۲۷، صص ۲۷-۲۹، به نقل
از بی. بی. سی، ۱۳۶۶/۵/۲۶.
۱۱- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"،
نشریه شماره ۱۵۰، ۱۳۶۶/۵/۲۶، ص ۲۰، به نقل از
رادیو بی. بی. سی، ۱۳۶۶/۵/۲۵.

۱- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه
شماره ۱۵۰، ۱۳۶۶/۵/۲۶، ص ۳، و- سند شماره ۲۲۶۱۶۵،
مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۶۶/۶/۱۵، ص ۲۸.
۲- سند شماره ۰۹۷۳۴۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ :
از سپاه ناحیه مستقل خوزستان - اطلاعات، به ستاد
مرکزی سپاه - اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۶.
۳- خبرگزاری جمهوری اسلامی، گزارش‌های ویژه، نشریه
شماره ۱۵۰، ۱۳۶۶/۵/۲۶، ص ۵، ایلام - خبرگزاری
جمهوری اسلامی، ۱۳۶۶/۵/۲۵.
۴- سند شماره ۰۲۹۰۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات
جنگ : گزارش نویهای اطلاعاتی نیروی زمینی ارتش
جمهوری اسلامی ایران - معاونت اطلاعات و عملیات
شماره ۲۲، ۱۳۶۶/۶/۳، ص ۹.
۵- سند شماره ۰۹۷۳۰۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ :
فرمانده قرارگاه حمزه سیدالشهدا (ع)، ۱۳۶۶/۶/۱.

- ۱۲- روزنامه اطلاعات ، ۱۳۶۶/۵/۲۵ ، ص ۱۸ ؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی ، ۱۳۶۶/۵/۲۶ ، ص ۲ ، تهران - به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی .
- ۱۳- روزنامه اطلاعات ، ۱۳۶۶/۵/۲۶ ، ص ۱۶
- ۱۴- روز نامه کیهان ، ۱۳۶۶/۵/۲۵ ، ص ۲۰ .
- ۱۵- خبرگزاری جمهوری اسلامی ، " گزارش‌های ویژه " ، نشریه شماره ۱۵۰ ، ۱۳۶۶/۵/۲۶ ، صص ۱۱-۱۰ ، به نقل از آزادیو بی . بی . سی . ۱۳۶۶/۵/۲۵ .
- ۱۶- روزنامه کیهان ، ۱۳۶۶/۵/۲۶ ، ص آخر .
- ۱۷- روزنامه کیهان ، ۱۳۶۶/۵/۲۵ ، ص ۳ ، به نقل از خبرگزاری یونایتدپرس .
- ۱۸- خبرگزاری جمهوری اسلامی ، " گزارش‌های ویژه " ، نشریه شماره ۱۵۱ ، ۱۳۶۶/۵/۲۷ ، صص ۲۵-۲۶ ، واشینگتن - خبرگزاری جمهوری اسلامی ، ۱۳۶۶/۵/۲۶ ، به نقل از روزنامه " نیویورک تایمز " .
- ۱۹- روزنامه جمهوری اسلامی ، ۱۳۶۶/۵/۲۵ ، ص ۳ ، به نقل از نشریه " میدل ایست " ، چاپ لندن .
- ۲۰- روزنامه اطلاعات ، ۱۳۶۶/۵/۲۵ ، ص ۱۳ .